

INSPIRACJE7

Szanowni Państwo!

Przekazujemy Państwu siódme już wydanie „Inspiracji”, publikacji, której za cel postawiliśmy prezentację ciekawych, czasem wręcz unikatowych projektów z zastosowaniem klinkieru. Nie inaczej jest i tym razem. W obecnym wydaniu przedstawiamy wybór projektów zrealizowanych w Europie, m.in. w Holandii, Belgii, Polsce i Liechtensteinie, których wspólnym mianownikiem jest oczywiście cegła klinkierowa. Nie jest to jednak jedyna ich wspólna cecha. Choć prezentują różne koncepcje przestrzenne i funkcjonalne, osadzone w odmiennych estetykach i nawiązujące do różnorodnych stylów architektonicznych, wszystkie te budynki wyróżniają się bardzo wysoką jakością: samego projektu, doboru materiałów i wykonania. Biały klinkier od kilku lat budzi ogromne zainteresowanie projektantów i inwestorów. Przykład? Osiedle w holenderskiej miejscowości Gravenzande. Tworzące je oryginalnie zaprojektowane budynki nawiązują do osiedla „Hoek van Holland”, zbudowanego w latach dwudziestych ubiegłego wieku i zaliczającego się do najbardziej znaczących holenderskich dzieł modernizmu. Zaokrąglone kształty domów z balustradami obłożonymi na całej długości białym klinkierem oraz plastyczne występy doskonale komponują się z graniczącymi z apartamentowcami ciekawymi wodnymi, uwodząc zniewalającą mieszanką bieli i błękitu. Biała elewacja z ceglanymi, ale białymi (!) detalami, jest także

tematem przewodnim kolejnego prezentowanego obiektu. Wysoki, dwudziestodwukondygnacyjny budynek w belgijskiej Antwerpii został nazwany Wieżą Świetlną, w nawiązaniu do innych urbanistycznych projektów wysokich budynków tego miasta. Charakteryzują go wąskie i wysokie okna, które umieszczono, jakże by inaczej... na białej fasadzie. Choć oba projekty są od siebie tak różne, to jednak doskonale przedstawiają możliwości i uniwersalność klinkieru, jako materiału nowoczesnego i ponadczasowego.

O tym, jak ważny jest wybór lokalizacji dla projektu domu, świadczy kolejna nasza „inspiracja” - mieszkanie z widokiem na Alpy. Prosta bryła wielorodzinnego domu w Vaduz z elewacją pokrytą cegłą licową ręcznie formowaną Röben Moorbrand w piaskowo-żółtej kolorystyce, została zaprojektowana w taki sposób, aby maksymalnie wykorzystać piękny i rozległy widok na otaczającą budynek panoramę Alp. Elewacja budynku z pozoru niczym specjalnym się nie wyróżnia, jednak po bliższym przyjrzeniu się jej strukturze, zauważamy ciekawy zabieg: ściany wymurowano na kilka różnych sposobów. Warto również zwrócić uwagę na niecodzienną konstrukcję dachu: dwuspadowa połąć przechodzi w dach płaski.

Berlin to jedna z najbarwniejszych europejskich stolic. To tutaj wielokulturowość i różnorodność miasta znalazła odzwierciedlenie w niepowtarzalnej kompozycji fasady kompleksu mieszkaniowego

w dzielnicy Weissensee. Największym zaskoczeniem projektu jest oczywiście niespotykana kolorystyka elewacji, zaprojektowana w oparciu o program BRICK-DESIGN®; całość skutecznie wymyka się kanonom, w których dotychczas klasyfikowany był klinkier.

Klinkier swoje zastosowanie znajduje nie tylko w domach jednorodzinnych i budynkach mieszkalnych, ale też w obiektach użyteczności publicznej. Często materiał ten wykorzystuje się podczas remontów starych obiektów, by przywrócić im utracony styl i charakter odnawianych budynków. Nie inaczej było w przypadku renowacji dworca kolejowego w Głogowie. Pamiętający jeszcze lata przedwojenne budynek zyskał nową elewację, przypominającą swoim wyglądem dworzec z początków swojego istnienia. Kluczowy dla powodzenia całego przedsięwzięcia był odpowiedni wybór płytek i cegieł klinkierowych, dzięki zastosowaniu których udało się przywrócić modernistyczny wygląd obiektu.

Z równie wymagającym wyzwaniem musieli zmierzyć się projektanci Franciszkańskiego Ośrodka Kultury w Leżajsku. Połączenie nowych obiektów z architekturą zastaną nigdy nie jest zadaniem łatwym. Tutaj udało się stworzyć nowoczesny budynek na bazie starych obiektów gospodarczych, w którym niebagatelną rolę odgrywa cegła klinkierowa.

Ilu architektów, tyle pomysłów; ile cegieł, tyle możliwości.

Zapraszam do lektury!

Wilhelm-Renke Röben

Elegancko zaokrąglony

Sąsiedztwo zobowiązuje

Klinkierowa wieża

W numerze INSPIRACJE7

Wstęp	3
Elegancko zaokrąglony – budownictwo mieszkaniowe w Gravenzande	6
Sąsiedztwo zobowiązuje. Franciszkański Ośrodek Kultury w Leżajsku	10
Klinkierowa wieża w Antwerpii	14
Mieszkanie z widokiem na Alpy	18
Modernizm we współczesnej odsłonie: renowacja dworca kolejowego w Głogowie	22
Sznur pereł: osiedle mieszkaniowe w Oldenburgu	26
W wielkomiejskim charakterze: unikalna klinkierowa kompozycja elewacji	30

ZDJĘCIA:

Elegancko zaokrąglony
foto Laak Kramer, Amsterdam
str. 6 - 9

Sąsiedztwo zobowiązuje
foto Arch&Graph Design, Wrocław
str. 10 - 13

Klinkierowa wieża
foto André Nullens, Londerzeel
str. 14 - 17

Mieszkanie z widokiem na Alpy
foto Patrick Weber, Konstanz
str. 18 - 21

Modernizm we współczesnej odsłonie
foto Przemek Piwowar, Wrocław
str. 22 - 25

Sznur pereł
foto PROFOTO Studio Zabn, Großenkneten
str. 26 - 29

W wielkomiejskim charakterze
foto Detlev Klose, Schwerin
str. 30 - 33

OPRACOWANIE GRAFICZNE: LINEA-ART - Wrocław
WYDAWCA: Róben Polska Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. K. Środa Śląska

Mieszkanie z widokiem na Alpy

Modernizm we współczesnej odsłonie

*Sznur pereł
W wielkomiejskim charakterze*

Spokojne i malownicze osiedle w małym miasteczku Gravenzande wzbogaciło się o oryginalny projekt niewielkich budynków mieszkalnych, nawiązujących swoją formą do jednego z najbardziej znaczących dzieł holenderskiego modernizmu.

Projekt: KAW Architecten
Groningen, Rotterdam,
Eindhoven

Elegancko zaokrąglony - budownictwo mieszkaniowe w Gravenzande

6

7

Położone bezpośrednio przy ujściu Renu Hoek van Holland zalicza się do najbardziej znanych kąpielisk nadmorskich w Holandii. Nie mniej przyjemnie żyje się w sąsiedniej gminie Gravenzande. To właśnie w północno-wschodniej części tej niewielkiej, bo liczącej sobie około 10 tys. mieszkańców miejscowości, oddano niedawno do użytku zaprojektowany przez biuro architektoniczne KAW, atrakcyjnie położony budynek mieszkalny. Projekt rozpoczął rewitalizację założonego w latach 50-tych ubiegłego wieku osiedla ogrodowego „Tuinveld Oost”. Osiedle obejmuje trzy cztero-piętrowe budynki, wykonane z białej ceramiki klinkierowej, z apartamentami, które wspólnie tworzą charakterystyczny układ bramowy dla położonego z tyłu, nowopowstałego osiedla domów szeregowych. W sumie powstało 125 lokali dla około 250 mieszkańców. Obok domów szeregowych oraz mieszkań własnościowych do dyspozycji są również mieszkania socjalne.

Stylowo i z pomysłem

Projektanci z biura architektonicznego KAW szczególną uwagę zwrócili na ukształtowanie trzech apartamentowców bezpośrednio graniczących z ciekłem wodnym. Ciekawym i wyjątkowo ładnym detalem są tutaj plastyczne występy, wykonane na wszystkich kondygnacjach podcienie, balkony z dynamicznie zaokrąglonymi narożnikami oraz balustrady obłożone na całej długości klinkierem. Ganki umożliwiają bezproblemowy dostęp do poszczególnych apartamentów, tworząc wraz z samonośnymi połączeniami elegancko ukształtowany układ wejść dla graniczących od północy rzędów domów szeregowych. Miłośnicy architektury przy spojrzeniu na nowy budynek będą przywodzili na myśl osiedle „Hoek van Holland” oddalone o niespełna dwa kilometry. Zbudowane w latach 1924-1927 przez znanego holenderskiego architekta Jacobusa Ouda, zalicza się do najbardziej znaczących holenderskich dzieł modernizmu, a wszystko za sprawą błyszcząco białej elewacji z zaokrąglonymi narożnikami.

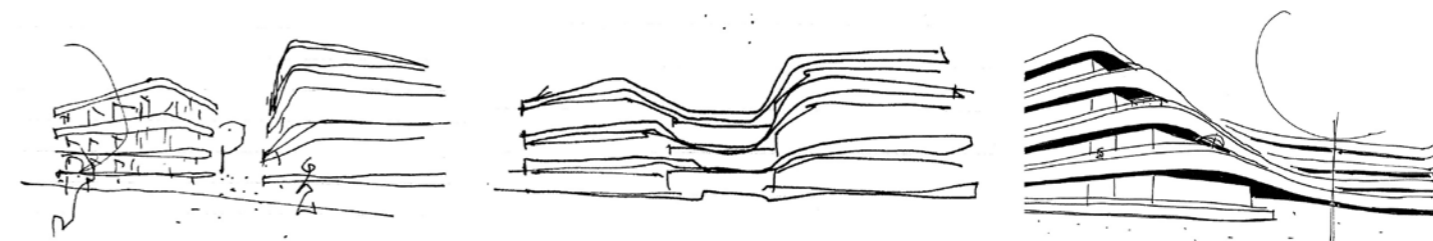
Trwałość na lata

Aby elewacja przez wiele lat cieszyła swoim wyglądem, zapewniając także trwałość białego koloru, projektanci z biura KAW zdecydowali się na ceramikę klinkierową Oslo perłowo-białą firmy Röben. – *Cegły te dają lekki i delikatny powiew świeżości w stylu skandynawskim* – uzasadnia wybór dokonany przez Biuro architekt projektów Pepijn Blom. – *Ponadto jednolita biała barwa oraz gładka powierzchnia lica akcentują nietuzinkowe ukształtowanie oraz charakterystyczną rzeźbę budynku* – dodaje. Całe wrażenie zostało dodatkowo podkreślone przez wymurowanie cegieł w wiązaniu wozówkowym z jasnymi spoinami. Standardowy format cegieł NF wyróżnia większy udział spoin na elewacji i akcentuje styl elewacji. – *Przy kształtowaniu spoin musieliśmy zwrócić uwagę na to, aby kamienie zostały wypalone prawie do pełnego spiekania, dzięki czemu praktycznie nie pochłaniają wody* – powiedział Pepijn Blom. W ten sposób cegły zachowują swoją błyszczącą biel, ponieważ gromadzący się na ich powierzchni brud, ze względu na szczelną powierzchnię zostanie po prostu przy następnym deszczu splukany.

Cegły kształtowe na zaokrąglone narożniki

Szczęśliwego podejścia wymagały zaokrąglone narożniki budynku. W uzgodnieniu z serwisem projektowym firmy Röben zastosowano w nich wykonane na specjalne zamówienie cegły kształtowe. Było to jedyne rozwiązanie, które pozwalało osiągnąć wcześniej założony w projekcie efekt. Elewacje graniczących od strony północnej domów szeregowych dla odmiany wykonano z cegły Oslo perłowo-białej ryflowanej, aby zaakcentować różnicowany charakter sąsiadujących ze sobą brył budynków.

Bliskość jednych z najcenniejszych zabytków architektury kościelnej, bazyliki i klasztoru oo. Bernardynów była nie bez znaczenia, podczas projektowania Franciszkańskiego Ośrodka Kultury. W efekcie powstał obiekt efektowny, którego działanie rozwija nowe funkcje kulturalne i społeczne klasztoru.

Projekt:
Autorska Pracownia Projektowa
Ewa Wowczak, Jerzy Wowczak

Sąsiedztwo zobowiązuje. Franciszkański Ośrodek Kultury w Leżajsku.

Przeprowadzenie kompleksowych prac remontowych w obrębie zespołu klasztornego w Leżajsku, należącego do najważniejszych zabytków Podkarpacia, było w ostatnich latach jednym z istotniejszych celów w regionie. Obiekt wyróżniają unikatowe w skali światowej organy, składające się z trzech odrębnych instrumentów z 75 piszczałkami, niezwykle bogato zdobionymi oraz obwarowania klasztorne z kompletnie zachowanym obwodem obronnym. Porwierdzeniem wyjątkowości tego miejsca jest nadanie mu przez prezydenta RP statusu pomnika historii. Realizowana na przestrzeni dwóch lat inwestycja miała na celu rewaloryzację zabytkowych obiektów klasztoru, bazyliki oraz ich otoczenia. Przebudowano Plac Mariacki wraz z zagospodarowaniem terenu, odtworzono historyczne ogrody. Powstał także Franciszkański Ośrodek Kultury. To właśnie ten obiekt, dzięki znacznemu zwiększeniu dostępnych powierzchni klasztoru, pozwala obecnie na organizację dużej liczby imprez kulturalnych, które mogą być dostępne także dla większej publiczności.

Działalność ośrodka przekłada się również na zwiększenie znaczenia całego obiektu zarówno w regionie, jak i kraju.

Nowe zadanie starych zabudowań

Franciszkański Ośrodek Kultury nie jest w całości nową budowlą. Powstał on na bazie obiektów gospodarczych, na które składała się m.in. obora. Warto wspomnieć, że jeszcze do końca lat 90-tych zakonnicy prowadzili tu gospodarstwo. Sam ośrodek służy przede wszystkim grupom organizującym pomoc dla mieszkańców Leżajska oraz duszpasterzom. Obiekt doskonale sprawdza się jako miejsce spotkań, organizacji okolicznościowych przedstawień, a nawet konferencji naukowych. Do tego celu przeznaczona jest nowoczesna i przestronna sala amfiteatralna na 280 osób. Wcześniej zdecydowanie brakowało tego typu miejsca w całym kompleksie, dlatego wszystkie większe spotkania odbywały się w bazylice. Ośrodek dysponuje również świetlicą św. Franciszka i kafejką internetową dla dzieci i młodzieży z tamtejszej parafii.

Stylowo i z pomysłem

Budynek Franciszkańskiego Ośrodka Kultury przejął od pozostałych obiektów zespołu klasztornego wiele istotnych zadań, stając się jego ważnym ogniwem. Choć nie poraża wielkością, doskonale odpowiada codziennym potrzebom ok. 14 tys. mieszkańców Leżajska. Elewacja budynku wykończona jest białym tynkiem oraz tradycyjnym ceramicznym materiałem. W projekcie wykorzystano ok. 22 tys. sztuk cegły klinkierowej Röben Darwin oraz 8 tys. płytek klinkierowych tego

samego rodzaju. W obiekcie można znaleźć wiele ciekawych akcentów. Na pierwszy plan wysuwa się charakterystyczny wykusz w północno-wschodniej części budynku, wąski u góry i tworzący barierkę dla tarasu, po czym rozszerzający się coraz bardziej ku dołowi. Nad nim wybijają się okna w kształcie deltoidów. Całość obramowano klinkierem w kolorze czerwono-brązowym. Nie mniej interesująco przedstawia się zachodnia ściana budynku. Tutaj co prawda dominuje tynk, jednak wystarczy „rzut okiem”, by zobaczyć, że to kolejny wykusz nadaje

plaszczyźnie wyrazistości i oryginalności. Wąski, pociągły, z dużymi pojedynczymi oknami sprawia, że do wnętrza parteru trafia dużo naturalnego światła. Wejście do budynku wiedzie od strony południowej. Długie, wysokie schody prowadzą na najwyższą kondygnację. Na tym poziomie ściany obiektu wypełniają wielkie okna, dające pełny obraz na najbliższe zabudowania. Całość wygląda zgrabnie i stylowo, będąc ciekawym uzupełnieniem istniejącej już zabudowy, oraz podkreślając otwartość na gości. Zaraz za budynkiem jest ciągnący się na ponad 60 m mur

o wysokości prawie 2 m, wykonany z ok. 74 tys. sztuk cegły klinkierowej Röben Canberra z gładkim licem w standardowym formacie NF. Prosta forma muru poddyktowana była jego przeznaczeniem, funkcjonalnością oraz chęcią ograniczenia kosztów. Nowe elementy zabudowy wraz z dawnymi obiektami płynnie się uzupełniają, tworząc przyjazne i eleganckie miejsce wpisujące się w zmieniający się charakter całego kompleksu.

Oryginalny projekt budynku mieszkalnego wykonanego z białej cegły wprowadził wiele świeżości w nadmorską dzielnicę Antwerpii. Nowoczesna i ciekawie zarysowana elewacja obiektu rozjaśniła okolicę, stając się jej integralną częścią.

Projekt:
AWG Architecten, Antwerpia

Klinkierowa wieża w Antwerpii

W bezpośredniej bliskości portu w Antwerpii zbudowano zaprojektowany przez AWG Architecten dom mieszkalny, nazywany Świetlną Wieżą. Na 22 kondygnacjach budynku znajduje się łącznie 147 apartamentów. Mieszkania posiadają wąskie i wysokie okna, które w elegancko ukształtowanej jasnej fasadzie z klinkieru otwierają niesamowity widok na port i miasto.

Wyjątkowe położenie

Antwerpia posiada po Rotterdamie, drugi co do wielkości, port kontenerowy w Europie. Historyczny teren portu, po przeniesieniu urzędów portowych na północ, pozostawał zaniedbany i zapomniany. W międzyczasie, wzdłuż starego portowego moła, powstała nowoczesna dzielnica biurowa i mieszkalna. Na graniczącej z tym obszarem działce planowana jest budowa nowego szpitala, portu jachtowego oraz dwóch szkół wyższych. Ważnym i charakterystycznym akcentem urbanistycznym są projekty

wysokich budynków. Oprócz Wieży Świetlnej są nimi: Wieża Parkowa, Wieża Londynu oraz Gwiazda Północy. Obiekt wspólnie tworzą niepowtarzalny zarys na tle nieba, który najlepiej jest oglądać na skrzyżowaniu ulic Norderlaan i Londenstraat.

Ciekawe akcenty

Wysoka na 70 metrów Wieża Świetlna wyróżnia się świetlistą, klinkierową elewacją oraz wąskimi i wysokimi na całą kondygnację oknami. Ciekawym akcentem jest dwukondygnacyjne mezzanino z powierzchniami sklepowymi oraz z mурowanymi słupami w kształcie arkad. Interesujące rozwiązania znaleźć można również w przestrzeni dwóch górnych kondygnacji z apartamentami typu Penthouse. W miarę zbliżania się do budynku, coraz bardziej widoczne stają się wystające na wschód i zachód tarasy i loggia, które swoim nieregularnym ukształtowaniem podkreślają żywy charakter całej elewacji. AWG Architecten to jedno z najbardziej renomowa-

nych biur projektowych w Belgii. Architektom udało się w ostatnim czasie zmienić wizerunek kompleksu o tej samej nazwie (Wieża Świetlna), na terenie zakładów Philips'a w Eindhoven. Jego błyszcząca biała elewacja zalicza się do najważniejszych przykładów klasycznego modernizmu w Holandii. – *Dokładnie ten sam efekt chcieliśmy osiągnąć także w Antwerpii* – tłumaczą architekci, wyjaśniając tym samym powtórzoną nazwę nowej budowli.

Drogi klinkier

Mysla przewodnią w projektowaniu Wieży Świetlnej było stworzenie uniwersalnej koncepcji przestrzennej z elastycznym rzutem poziomym tak, aby można było w dowolnym momencie dopasować budynek do zmieniających się wymagań. – *Elewacje skutecznie ukrywają funkcjonalny charakter wnętrza budynku. Jedynie wystające tarasy i loggia zdradzają wykorzystanie obiektu jako budynku mieszkalnego* – podkreślają architekci. Decyzja

o zastosowaniu białej ceramiki klinkierowej zrodziła się dopiero w czasie procesu projektowania. – *Chcąc zaprojektować budynek odznaczający się solidnością i spójnością oraz charakterystyczną jednolitą bryłą budynku, zdecydowaliśmy się z powodów estetycznych i praktycznych, ale też finansowych na biały klinkier ceramiczny Röben* – informują architekci.

Do stworzonej przez nich koncepcji idealnie nadawała się cegła klinkierowa OSLO perłowo biała w najczęściej spotykanym formacie NF (240 x 115 x 71 mm). Błyszczące, białe cegły przekonały projektantów nie tylko swą gładką i jednolitą powierzchnią lica, lecz także gwarancją niezmiernego nasiąkania wodą – poniżej 2%, oraz brakiem wrażliwości na kurz i spaliny. Te unikatowe właściwości materiału osiągnięto dzięki wypalaniu w bardzo wysokiej temperaturze – aż do spieknięcia, dzięki czemu cząstki brudu nie mogą przenikać w głąb cegieł. Dlatego bliskość ważnego dla miasta węzła komunikacyjnego o dużym natężeniu

ruchu nie stanowi zagrożenia dla powstałego budynku: spaliny nie są w stanie wyrządzić trwałej szkody białej, ceglanej elewacji.

Niecodzienna elewacja

Ze względu na duże powierzchnie okien, powierzchnie mурowane nie dominują bryły. Odcinki pionowe zostały wymurowane w wiązaniu wozówkowym z jasnymi spoinami. W środku zdecydowano się na osadzenie pojedynczych cegieł lekko wysuniętych i w sposób zblokowany leżących jedna nad drugą. W ten sposób udało się nawiązać do całości elewacji, kontynuując pionowy charakter ukształtowanych w rodzaj arkad kondygnacji mezzanino. W poziomych obszarach podokiennych mурowano klinkier w sposób pionowy, aby osiągnąć wrażenie kontrastujących elewacji. – *Nie wykorzystywaliśmy do tego specjalnych prefabrykowanych elementów budowlanych. Nadproża okienne wykonano klasycznie, przy pomocy dźwigarów stalowych* – tłumaczą architekci.

Prosta bryła wielorodzinnego domu została wykonana w niecodzienny sposób, a wyjątkowe położenie budynku oferuje jego mieszkańcom niezwykle widoki na najwyższy łańcuch górski Europy.

Projekt:
Verling & Partner. Architekten,
Vaduz

Mieszkanie z widokiem na Alpy

Miasta i wioski w północnych Niemczech i w Holandii charakteryzują budowle wykonane z cegły licowej lub z klinkieru, powstałe na przestrzeni kilkuset lat. Jednak im dalej na południe, tym obraz ulic coraz częściej się zmienia i dominują w nim elewacje tynkowe. Oczywiście i tu nie brak klinkieru i licówki, czego najlepszym przykładem jest wielorodzinny dom mieszkalny w Vaduz, w liczącej około 5 tys. mieszkańców stolicy Księstwa Liechtenstein. Architekci z pracowni Verling & Partner zdecydowali, że najlepszym materiałem na elewację budynku będzie cegła licowa ręcznie formowana w standardowym formacie NF. Obiekt składa się z czterech kondygnacji, mieszczących mieszkania własnościowe o powierzchni użytkowej od 65 do 220 m².

Atrakcyjne położenie

Budynek zlokalizowany jest na terenie osiedla „Auring” położonego na południu Vaduz niedaleko Renu, na którym już w poprzednich latach oddano do użytku kilkanaście innych, trzy- i czterokondygnacyjnych wielorodzinnych domów mieszkalnych. W celu optymalnego wykorzystania atrakcyjnego położenia, projektanci zdecydowali się na zwartą prostokątną bryłę i maksymalne wykorzystanie pięknego, rozległego widoku na otaczającą budynek panoramę Alp. Elewację wykonano z cegły ręcznie formowanej, a zastosowane w loggiach balustrady – z matowego szkła, które wprowadza więcej naturalnego światła do mieszkań. Tylna strona budynku skierowana na północ – dla kontrastu – została ukształtowana jako elewacja z otworami w postaci okien balustradowych, z kolei obydwie strony czołowe posiadają drzwi okienne na wysokość całego pomieszczenia. W zależności od ściany, zmienia się też struktura elewacji dzięki różnym sposobom wymurowania cegieł. Innym charakterystycznym elementem nowego budynku jest dach dwuspadowy, który w połowie wysokości przechodzi w dach płaski.

Minimalizacja zużycia energii

Dla optymalnej izolacji cieplnej oraz wentylacji budynku pomiędzy cegłą elewacyjną a murem żelbetonowym zaprojektowano szczelinę wentylacyjną o szerokości 4,5 cm oraz izolację cieplną z wełny mineralnej o grubości 22 cm. Zmniejszony dzięki temu współczynnik przewodzenia ciepła elewacji (U) do wartości 1,3 watów na m² przyczynia się do tego, że budynek odpowiada szwajcarskiemu standardowi minimalizacji zużycia energii. Podczas poszukiwań odpowiedniego materiału elewacyjnego, brano pod uwagę estetykę surowca, jego wytrzymałość oraz łatwość utrzymania w czystości. Na podstawie wcześniej przeprowadzonych oględzin próbek oraz konsultacji z inwestorem zdecydowano się na cegłę licową ręcznie formowaną Röben Moorbrand w piaskowo-żółtej kolorystyce. – Zdecydowaliśmy się na elewację z cegły licowej, aby odnieść się do sąsiadującego budynku binrowego, którego elewacja została wykonana z żółtego klinkieru – tłumaczy architekt projektu Mario Lampert z Biura Verling & Partner. – Wybrany przez nas materiał ma szorstką powierzchnię z żółto-piaskowym licem, uchodzącym za najbardziej klasyczny

rodzaj elewacji. Oprócz tego cegła charakteryzuje się parametrami technicznymi, które doskonale sprawdzą się w panujących w Vaduz warunkach pogodowych, jest trwała i świetnie radzi sobie z mrozem – dodaje.

Szczegóły o wielkim znaczeniu

Wstępne wyobrażenia architektów zostały przeniesione na projekt elewacji za sprawą serwisu projektowego Röben.

Cegła licowa w standardowym formacie NF została ułożona w wiązaniu wozówkowym (podłużnym) z jasnymi spoinami. – Wiązanie wozówkowe wypukła podstawowy rodzaj murowania, zapewniając przy tym świetną interakcję z pionową siatką okien. Kolorowe i nieregularne cegły ręcznie formowane dodatkowo urozmaicają całą bryłę budynku – mówi Lampert. Zupełnie odmienne rozwiązanie zostało zastosowane na elewacji od strony ulicy.

– W celu szybkiego wykonania elewacji w tej części budynku, zdecydowaliśmy się, wspólnie z serwisem projektowym firmy Röben, na zastosowanie ceglanych „pasów” z ręcznie formowanych płytek – informuje Lampert. Poszczególne płytki trzeba było na miejscu jedynie przykleić specjalnym klejem na żelbetonową elewację. Mimo zastosowania rozwiązania w postaci płytek, nie da się zauważyć różnicy w stosunku do murowanych fragmentów elewacji.

Przywrócić blask przeszłości tak, by nie popaść w manieryzm i nieudane imitacje, nie jest łatwo. Zwłaszcza, jeśli chodzi o budynek zabytkowy, reprezentujący styl modernistyczny, wymagający ogromnej dyscypliny formalnej. Ta trudna sztuka udała się z pewnością podczas modernizacji dworca PKP w Głogowie.

Projekt:
Architekt Janusz Grochowski,
Pracownia Architektoniczna
Archwig

Modernizm we współczesnej odświeżeniu: renowacja dworca kolejowego w Głogowie

Pamiętając jeszcze lata przedwojenne budynek dworca kolejowego, wybudowany w stylu modernistycznym, został oddany do użytku w 1935 roku. Nowy obiekt zastąpił nie spełniający już swojego zadania dworzec z 1846 roku, znajdujący się w miejscu obecnego peronu drugiego. W tamtym czasie był on jedną z perełek architektonicznych Głogowa, a wszystko za sprawą pięknej klinkierowej elewacji oraz malowniczego położenia. Przed dworcem usytuowano wspaniały skwer, na którym chętnie wypoczywali mieszkańcy miasta oraz podróżni wybierający się w dalszą podróż. Choć w czasie wojny budynek dworca nie został bardzo zniszczony, to w dużym stopniu ucierpiała bogata infrastruktura kolejowa znajdująca się wokół, m.in. warsztaty taboru kolejowego i boczni-ce. Remont kompleksu ciągnął się aż do lat 60-tych XX wieku i objął również główny budynek. Orynkowany i pomalowany na żółty kolor, stracił swój charakter i dawny blask. Od tego czasu dworzec przechodził jedynie drobne prace odświeżające i konserwatorskie. W międzyczasie sukcesywnie ograniczano kolejne połączenia kolejowe z Głogowa. W związku z malejącym ruchem kolejowym zamknięto dworcową restaurację, wiele pomieszczeń trafiło w prywatne ręce, a cała infrastruktura dworcowa powoli niszczała.

Czas na zmiany

Po wielu latach zaniedbań, dworzec PKP w 2012 roku przeszedł remont kapitalny. Najważniejszą zmianą w stosunku do poprzedniego wyglądu budynku była nowa elewacja, przypominająca swoim wyglądem dworzec z początków swojego istnienia, czyli zaraz po wybudowaniu w latach 30-tych XX wieku. – *Przy tworzeniu projektu modernizacji dworca, niezwykle istotne było nawiązanie do jego historycznego wyglądu. Stan oryginalnej ceglanej elewacji nie pozwalał na jej renowację, stąd też decyzja o zastosowaniu płytek klinkierowych jak najbardziej zbliżonych swoim wyglądem do oryginalnej starej cegły* – wyjaśnia Janusz Grochowski, architekt z Pracowni Architektonicznej Archwig, odpowiedzialny za modernizację dworca. To właśnie wybór

odpowiedniego modelu płytek stanowił jedno z największych wyzwań całego projektu. – *Ostateczny dobór modelu płytek odbył się po zapoznaniu z materiałami archiwalnymi i został dokonany wspólnie z Dolnośląskim Konserwatorem Zabytków (oddział w Legnicy) w ramach nadzoru autorskiego* – dodaje. Do wykończenia dworca użyto płytek klinkierowych Röben Adelajda w oryginalnym burgundowym kolorze. Elewacja wcześniej została dodatkowo docieplona metodą lekką mokłą, co nie obciążało starych murów budynku, a same płytki zostały przyklejone na klej. Zastosowanie takiego rozwiązania nie tylko poprawiło wygląd budynku, ale także wpłynęło na polepszenie jego właściwości termizolacyjnych. Dbając o jak najlepsze odwzorowanie fasady dworca, nie zapomniano o smaczkach architektonicz-

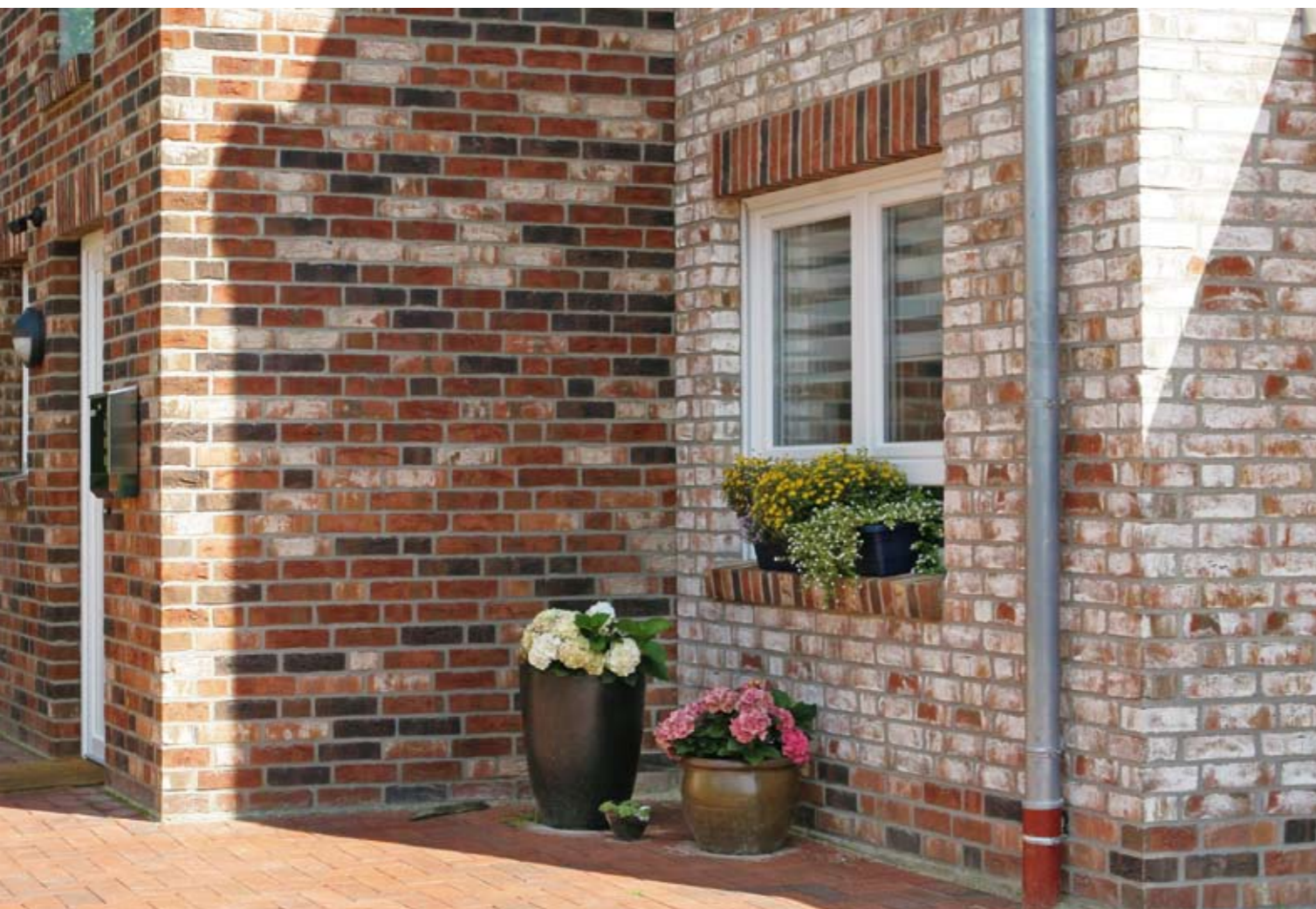
nych, które wzbogacają i ożywiają całą bryłę. Poszczególne detale wykonano z poszanowaniem charakteru pierwotnego projektu. Dotyczy to przede wszystkim okien widniejących w głównej fasadzie budynku, jak i w jego prawym i lewym skrzydle. Są one otoczone białym obramowaniem, przestrzenie między nimi natomiast wypełnia tynk w kolorze écreu. Ta przywrócona, architektoniczna koncepcja, na ponad pięćdziesiąt lat wyłączona z wyglądu budynku, dobitnie podkreśla modernistyczny styl obiektu. W tylnej części dworca klinkier zastosowano do wysokości okien najniższej kondygnacji, a już powyżej pojawia się elewacja pokryta tynkiem. Modernizacja Głogowskiego Dworca PKP kosztowała nieco ponad 3,2 miliona złotych.

Sznur perel: Osiedle mieszkaniowe w Oldenburgu

Jedna z wielu niedługich alei ponad 150-tysięcznego miasta w północno-zachodniej części Niemiec, została wzbogacona o ciąg stylowych i ożywiających okolice domków dwurodzinnych, których elewacje wykonano z dwóch rodzajów cegieł licowych marki Röben.

Projekt:
METZGER & MOHR, Oldenburg
Bernd Schorr, haus22, Oldenburg

Jadąc wzdłuż Alei Dworcowej w dolnosaksońskim Oldenburgu, nie sposób nie zauważyć długiego szeregu dwurodzinnych domów z klinkierową elewacją. Niewielkie załamanie w ulicy sprawia, że dojrzenie końca alei z jej początku jest niemal niemożliwe, a rozległe ciągnące się budynki przypominają sznur pereł. Wszystkie domy zostały usytuowane w spokojnej okolicy między Aleją Dworcową a trasą kolejową Oldenburg-Osnabrück.

Niespotykana aranżacja

To niezwykle osiedle mieszkaniowe zostało zrealizowane przez Biuro Projektów Metzger & Mohr we współpracy z mającym w tej miejscowości siedzibę Biurem Architektonicznym haus22. Obejmuje ono 15 dwukondygnacyjnych domów dwurodzinnych o powierzchni wynoszącej 104 m² dla każdej jednostki mieszkalnej. Elementem

wyróżniającym cały projekt jest niezwykle struktura brył poszczególnych lokali. Do krytej dachem pulpitowym głównej bryły obiektu, przyłączono dwukondygnacyjne budynki o płaskim dachu z położoną z przodu zadaszoną przybudówką zastępującą garaż. W ten sposób poszczególne dachy pulpitowe współgrają z drugą połową domu, uzupełniając się w postaci charakterystycznie wciętych dachów motylkowych.

Regularne proporcje

Bryły domów udało się podkreślić dzięki zróżnicowanej i żywej formie ukształtowania elewacji, wykończonej dwoma różnymi rodzajami cegieł licowych. Dla uwydatnienia efektu zostały one zastosowane na sąsiadujących płaszczyznach budynku: głównych i bocznych. Obok ręcznie formowanej licówki Röben Dykbrand

flamandzkiej cieniowanej, zastosowanie znalazła również wyraźnie jaśniejsza, ręcznie formowana cegła licowa Röben Geestbrand srebrzystobiała. Do wymurowania elewacji wykorzystano cegły w standardowym formacie i w wiązaniu „na dziko”, z nieregularnie osadzonymi cegłami wozówkami oraz z jasnoszarą spoiną. Stosując takie rozwiązanie, udało się podkreślić świeże i dynamiczne wrażenie całej budowli. Połączenie dwóch różniących się od siebie cegieł pozwoliło zaakcentować ciekawą i zarazem spójną strukturę domów, która korzystnie odróżnia je od innych osiedli mieszkaniowych. Budynki spełniają wszystkie parametry wysokiej termoizolacyjności, ponadto zostały wyposażone w kolektory słoneczne na dachach oraz kontrolowaną wentylację nawiewową i odciągową z rekuperacją ciepła.

W wielkomiejskim charakterze: unikalna klinkierowa kompozycja elewacji

Projekt: KNY&WEBER Architekten, Berlin

Wykonana z siedmiu różnych rodzajów cegieł klinkierowych elewacja to znak rozpoznawczy jednego z budynków stolicy Niemiec, który właśnie dzięki unikalnej fasadzie znacząco wpłynął na charakter architektury całej dzielnicy.

W berlińskiej dzielnicy Weissensee zrealizowano w ostatnich latach jeden z największych projektów mieszkaniowych w stolicy Niemiec. Biuro architektoniczne Kny&Weber Architekten zaprojektowało kompleks budynków mieszkalnych, mieszczących niemal 100 lokali oraz 90 miejsc parkingowych.

Przyjemne otoczenie

Budynek od południa graniczy z niewielkim jeziorkiem Kreuzpfuhl, parkiem i obszarami zielonymi zlokalizowanymi wokół leżącej od północy Kliniki Parkowej, oraz atrakcyjnymi terenami starego budownictwa, znajdującego się w sąsiedztwie. Nowy projekt opracowano

jako jednolity zespół z najbliższymi zabudowaniami, a cała koncepcja polegała na tym, aby większości mieszkańców umożliwić swobodne korzystanie z wyjątkowego w tym miejscu naturalnego otoczenia. Cały kompleks został podzielony na siedem domów ciągnących się wzdłuż ulicy Schönstrasse, wpisanych pomiędzy już istniejące budynki. Świeża, czteropiętrowa zabudowa płynnie łączy się z dziedzińcem poprzez obcięcie trzeciego i czwartego piętra. Trzy prostokątne domy z ogrodem posiadają trzy pełne kondygnacje oraz jedną kondygnację półpiętra, dzięki czemu całość wiąże się harmonijnie z wewnętrznym obszarem bloku.

Elewacje w dialogu z sąsiednimi budowlami

Podział bryły budynku na siedem domów idealnie współgra z sąsiednimi obiektami, zbliżając je do siebie nie tylko proporcjami, ale także charakterystycznym, jednolitym ukształtowaniem elewacji – z murem klinkierowym oraz okładziną z kamienia naturalnego parterów i cokołów. Bliskość dziedzińca wpływa na strukturę elewacji od strony ulicy, którą przeniesiono również na drugą część budynku, przylegającą do ogrodu. Klinkierową elewację parteru, ciągnącą się przez całość kompleksu, wydobywa i dodatkowo podkreśla taka sama klinkierowa

okładzina zastosowana na wszystkich kondygnacjach wybranych segmentów. Zabieg ten pozwolił na wprowadzenie swoistego rytmu do całej kompozycji i zerwanie z nudnym, sztampowym charakterem zabudowań. W ten sam sposób zaakcentowano wieżyczki znajdujące się na trzech spośród siedmiu domów, a także partery wraz z połączeniami i wyjściami od strony ogrodu. Wszystkie inne powierzchnie ścian wykończono tynkiem w jasnoszarym kolorze. Elewację podzielono dodatkowo cokołem z ociosanego kamienia oraz gzymsem z prefabrykowanych elementów, przez co jeszcze lepiej dopasowała się do sąsiedniej zabudowy.

Mieszanka kolorów

Największym zaskoczeniem projektu jest unikatowa kolorystyka elewacji, którą zaprojektowano w oparciu o program BRICK-DESIGN®, stwarzający możliwość wykonania indywidualnych, unikalnych rozwiązań dla danego zastosowania. To właśnie dzięki współpracy z firmą Röben opracowano szczegółową koncepcję elewacji, która wykorzystuje unikalne, dokładnie zaplanowane, zestawienie sześciu rodzajów standardowych oraz jednego specjalnego koloru cegieł w najczęściej spotykanym formacie NF. Liczbę poszczególnych odcieni w danym

fragmencie elewacji określono na podstawie licznych prób i wzorów. Na budowę dostarczona została już gotowa „mieszanka” cegieł. Siedem kolorów klinkieru tworzy żywą, charakterystyczną elewację. Efekt? Ten z pozoru zwykły kompleks mieszkalny kreuje nową, unikalną przestrzeń miejską.

Gotowe elementy budowlane z klinkieru

Prefabrykowane elementy dostarcza się na budowę jako całość i integruje z resztą konstrukcji tak, że są nie do odróżnienia od płaszczyzn murowanych w tradycyjny sposób. Ich rola dla estetyki i trwałości obiektu jest nie do przecenienia.

Gotowe elementy budowlane z klinkieru mają różne formy. Od małych, takich jak kaptury na słupki ogrodzeń, przez większe, jak nadproża czy parapety, po olbrzymie konstrukcje obejmujące sufity, gzymsy, a nawet całe ściany budynków. Są wykorzystywane wszędzie tam, gdzie występują techniczne ograniczenia w zastosowaniu standardowych technik murarskich. Może to wynikać ze stopnia skomplikowania zaprojektowanej przez architekta konstrukcji – pracochłonne

murowanie cegły po cegle na miejscu może być niemożliwe bądź po prostu nieopłacalne. Prefabrykowane elementy stosuje się również ze względu na precyzję ich wykonania, która pozwala na uniknięcie wykwitów i zapobiega niszczeniu danej konstrukcji. Ze względu na swoje zalety, znajdują zastosowanie zarówno przy budowie małych domów jednorodzinnych, jak i olbrzymich obiektów w przestrzeni publicznej.

Prefabrykowane elementy w skali mikro i makro

Prefabrykowane elementy są przygotowywane jako całość. Dotyczy to zarówno mniejszych elementów, czyli kapturów na słupki, parapetów klinkierowych, stopni schodów, nadproży, łuków, okrągłych okien czy kompletnych ogrodzeń, jak i większych konstrukcji, których forma i kształt wynika z zamysłu architekta. Mniejsze elementy gotowe są często dostępne w hurtowniach budowlanych lub na zamówienie, natomiast większe są kompleksowo opracowywane przez działy techniczne producentów we współpracy z architektami, od zaplanowania danego elementu gotowego, po jego wykonanie i przywiezienie na plac budowy.

– Gotowe elementy budowlane mogą być spoinowane albo na budowie, albo od razu u producenta – mówi Krzysztof Omilian, ekspert z firmy Röben. – Jeśli są fugowane na budowie, część prefabrykowana idealnie wkomponuje się w całą płaszczyznę. Jednak nawet spoinowane u producenta są nie do rozpoznania jako pojedyncze części, ponieważ podczas zamówienia ustala się z inwestorem kolor oraz producenta spoiny, która została zastosowana np. na elewacji i dobiera się identyczny. Po przywiezieniu na plac budowy pozostaje tylko zafugować miejsca łączenia – wyjaśnia.

Gotowe elementy budowlane – szybko, precyzyjnie i tanio

Prefabrykowane elementy budowlane zapewniają przede wszystkim oszczędność czasu. Pozwolą na wykonanie schodów przed domem w ciągu godziny czy wmurowanie skomplikowanego nadproża w czasie kilkunastu minut. Dzięki temu gwarantują dotrzymanie terminu realizacji budowy, mogą też być montowane w okresie zimowym, co minimalizuje występowanie przestojów. Inwestorzy oszczędzają też pieniądze, ponieważ skomplikowane i kosztowne elementy budowlane można wykonać w zakładzie prefabrykacji mniejszym nakładem pracy. Wykorzystanie gotowych elementów budowlanych pozwala również na bardzo precyzyjne wykonawstwo oraz uniknięcie błędów i defektów, w tym mostków cieplnych. Jednocześnie należy podkreślić, że użyte do produkcji gotowych elementów budowlanych cegły klinkierowe i licowe pochodzą zawsze z tej samej partii produkcyjnej, co cegły, z których ułożono elewację lub które wykorzystano w pozostałej części inwestycji. Ponadto, prefabrykowane konstrukcje są odporne na opady atmosferyczne i wnikanie wilgoci, bez konieczności zastosowania dodatkowych uszczelnień.

Studium przypadku – budynek w Alphen an den Rhijn, Holandia

Obiekt usługowo-handlowo-mieszkalny w holenderskim miasteczku Alphen an den Rhijn został zaprojektowany tak, by na całym obwodzie wystawać o ok. 1,5 m od wysokości ok. 5 m. Występ ten miał być wykonany pod kątem 45° w formie schodkowania. Konstrukcja obejmowała też filary i mury ochronne. Ten ciekawy zamysł

architektoniczny byłby trudny do zrealizowania za pomocą tradycyjnej technologii murarskiej, dlatego zwrócono się o pomoc do działu technicznego firmy Röben. W fabryce wykonano głowy filarów, które następnie zostały wzmocnione konstrukcją stalową. Część znajdująca się poniżej została wymurowana w sposób konwencjonalny. Pozostałe części fasady o długości 5 m wykonano jako elementy gotowe. Zostały one nałożone po bokach przy pomocy odpowiednich występ-

pów podporowych i dodatkowo przytrzymane przez konstrukcję stalową. Obszar narożny murów ochronnych wykonano przy pomocy strzępi zazębionych.

Ta holenderska realizacja to jeden z wielu przykładów na to, że dzięki nowym rozwiązaniom technicznym, gotowe elementy budowlane umożliwiają łatwą i szybką realizację nawet najbardziej skomplikowanych projektów architektonicznych.

1. Budynek w Alphen an den Rhijn, Holandia

2. Widok na elewację od strony rynku

3. Konstrukcja szalunku do wykonania gzymsu

4. Element filara

5. Element filara

6. Mocowanie czola filara

7. Elementy parapetowe

8. Przygotowanie produktu do transportu

9. Dolne podparcie, zbrojenie

10. Montaż

11. Montaż

12. Gotowa elewacja

13. Naroże - elementy parapetowe

14. Gotowy budynek - widok z mostu

